

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc truyện ngắn sau:

NHÁT ĐÌNH CỦA BÁC THỢ

Cứ mỗi dịp trở về thăm ngôi nhà nơi tôi ra đời và lớn lên ở đó, tôi lại bồi hồi ngắm chiếc ghế tựa đã cũ lắm, một bên chân đã phải nối và nhớ tới một chuyện xưa...

Trong lúc nô đùa, mấy anh em tôi đã làm bong mặt ghế. Cha tôi phải mời bác thợ vào chữa lại cho khỏi hỏng thêm. Chúng tôi tò mò ngắm bác thợ lúi cuội làm việc. Mỗi khi cúi xuống, ngẩng lên, chiếc kính trắng trên mắt bác lại tụt xuống. Đôi bàn tay có những ngón sần sùi, gân guốc đặt vào đâu, chỗ đó lập tức thay đổi và chiếc ghế dần dần lạnh lại như mới. Cuối cùng, sau mấy nhát đỉnh "chát, chát...", chiếc ghế được đặt ngay ngắn, xong xuôi trước mắt chúng tôi.

Cha tôi trả tiền và cảm ơn bác thợ. Bác thợ xoa xoa tay trên mặt ghế vừa được thay lại như để từ biệt đứa con của mình rồi chào cả cha tôi, lẫn chúng tôi, ra về.

Một lúc sau, trời mưa to. Anh em chúng tôi lại leo lên ghế chơi trò "tàu hỏa" mà quên cả trời mưa. Bỗng có ai gõ cửa. Cha tôi vội bước ra, thì thấy bác thợ đã trở lại, toàn thân ướt đẫm. Nước nhỏ giọt từ trong chiếc hòm đồ nghề của bác. Cha tôi hỏi:

- Bác quên gì đấy ạ?

Bác thợ đưa tay vuốt mặt, lắc đầu, nói nhanh:

- Tôi không quên gì, nhưng...

Vừa nói, bác vừa bước tới chiếc ghế do tay bác vừa chữa, xoa xoa tay để tìm cái gì. Anh em chúng tôi không hiểu đầu đuôi thế nào nữa, cứ trố mắt ra nhìn. Chợt bác khẽ reo lên:

- Đây rồi!

Đoạn, bác mở hòm đồ nghề, lấy cái búa ra, đeo kính vào, nheo nheo mắt và bắt thần vung búa gõ đánh "chát" một cái. Xong bác ngẩng lên, cười, nói với cha tôi:

- Đi được một quãng xa, tôi chợt nhớ còn cái đinh chưa đóng hết đầu đinh. Để vậy, có người sẽ rách quần áo, bác ạ!

Cha tôi cảm động, lấy thêm tiền biếu bác. Bác không nhận và vội vàng chào. Cha con chúng tôi không ai bảo ai, cùng đứng nhìn theo bác thợ vai khoác cái cưa, tay xách hộp gỗ cầm cúi đi trong mưa. Bóng bác nhoà dần, nhòa dần trên đường quốc lộ mịt mù gió thốc...

Từ buổi ấy, trong trí nhớ non thơ của tôi không bao giờ phai mờ hình dáng bác thợ và cứ nghe rõ mãi nhát đỉnh của người thợ (...).

(In trong *Những truyện ngắn hay viết cho thiếu nhi* – Phong Thu
Nhà xuất bản Kim Đồng, 2014)

* **Chú thích:** Nhà văn Phong Thu (1934 – 2020), tên đầy đủ là Nguyễn Phong Thu, quê ở tỉnh Thái Bình. Ông từng giành giải thưởng của Hội Văn học nghệ thuật Hà Nội; Giải thưởng cuộc thi viết cho thiếu nhi do Hội Nhà văn, Nhà xuất bản Kim Đồng và Ủy ban Thiếu niên Nhi đồng Việt Nam tổ chức. Ông là nhà văn suốt cuộc đời sáng tác chỉ chuyên viết cho thiếu nhi. Các tác phẩm của ông giàu giá trị nhân văn, góp phần

bồi đắp tâm hồn thế hệ trẻ.

Thực hiện yêu cầu:

Câu 1 (1,0 điểm).

Truyện *Nhát đĩnh của bác thợ* được kể theo ngôi kể nào? Bằng lời kể của ai?

Câu 2 (1,0 điểm).

Chi tiết: “*Đôi bàn tay có những ngón sần sùi, gân guốc đặt vào đâu, chỗ đó lập tức thay đổi và chiếc ghế dần dần lành lại như mới.*” cho em hiểu bác thợ là một người như thế nào?

Câu 3 (1,0 điểm).

Theo em, điều gì ở bác thợ khiến nhân vật người cha “*cảm động, lấy thêm tiền biếu bác*”? Qua đó em nhận thấy người cha đã dành cho bác thợ những tình cảm nào?

Câu 4 (1,0 điểm).

Truyện *Nhát đĩnh của bác thợ* đã gửi tới chúng ta nhiều thông điệp ý nghĩa. Hãy ghi lại hai thông điệp mà em tâm đắc nhất.

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm).

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật bác thợ trong truyện được dẫn ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm).

Có người cho rằng: “*Thành công chỉ đến khi bạn làm việc tận tâm và luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp*”.

Viết một bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý kiến trên.

----- Hết -----

Họ và tên học sinh:.....

Lớp:

UBND QUẬN TÂY HỒ
TRƯỜNG THCS CHU VĂN AN

Hướng dẫn chấm có 03 trang

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ KIỂM TRA HỌC KỲ I
Năm học 2024 - 2025
MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9
Thời gian làm bài: 90 phút

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	- Ngôi kể: Ngôi thứ nhất - Bằng lời kể của nhân vật “tôi”	0,5 0,5
	2	- Qua chi tiết truyện, nêu nhận xét về bác thợ: + Là một người lao động bình dị. + Là người thợ lành nghề, khéo léo (hoặc: là người thợ giỏi nghề, thạo việc...)	0,5 0,5
	3	- Sự tận tụy, tinh thần trách nhiệm cao trong công việc của bác thợ khiến cho người cha “cảm động, lấy thêm tiền biếu bác”. - Tình cảm của người cha: yêu quý, trân trọng lòng tận tụy với công việc của bác thợ <i>(HS có thể nêu: xúc động, cảm kích, yêu mến...)</i>	0,5 0,5
	4	- HS nêu được 2 thông điệp ý nghĩa. Tham khảo các ý sau: + Luôn làm mọi việc với sự nhiệt tình, tận tụy, tinh thần trách nhiệm cao. + Mỗi việc làm tốt dù bé nhỏ đều đáng được ghi nhận, trân trọng. + Bài học về cách sống tử tế, luôn nghĩ cho người khác. ... <i>(HS có thể nêu ý khác, nếu phù hợp, GV vẫn cho điểm)</i>	1,0
II		VIẾT	
	1	Đoạn văn	2,0
		a. Đảm bảo cấu trúc và dung lượng của đoạn văn.	0,25
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề: phân tích nhân vật bác thợ trong truyện	0,25
	c. Phân tích nhân vật: cần đảm bảo các yêu cầu sau: * Về nội dung: Nhân vật bác thợ - một người lao động bình dị với những phẩm chất tốt đẹp, từ đó ca ngợi vẻ đẹp của người lao động. - Một người lao động bình dị - lao động chân tay (chi tiết đặc tả đôi bàn tay bác thợ) - Những phẩm chất tốt đẹp: + Yêu nghề, tận tâm với nghề, có tinh thần trách nhiệm cao trong công việc. + Giỏi nghề (đôi bàn tay khéo léo, làm việc hiệu quả). + Biết nghĩ cho người khác như nghĩ cho chính bản thân mình. + Tự trọng	1,0	

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
		<p>*Về nghệ thuật:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Tình huống truyện tự nhiên, hợp lý + Ngôi thứ nhất, từ điểm nhìn của nhân vật <i>tôi</i> + Nhân vật được khắc họa qua các phương diện: ngoại hình, hành động, ngôn ngữ đối thoại...; qua lời của người kể chuyện <p>(Lưu ý: HS có thể triển khai ý một cách linh hoạt, có trích dẫn bằng chứng từ văn bản, có phân tích, đánh giá...)</p>	
		d. Chính tả, ngữ pháp: không mắc lỗi chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
		e. Sáng tạo: Đoạn văn viết có cảm xúc, câu văn có hình ảnh.....	0,25
	2	Bài văn	4,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề nghị luận, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề.	0,5
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: “ <i>Thành công chỉ đến khi bạn làm việc tận tâm và luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp</i> ”.	0,5
		<p>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</p> <p>HS có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và bằng chứng, đảm bảo các yêu cầu sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Giới thiệu và nêu vấn đề nghị luận. * Triển khai vấn đề nghị luận: <ul style="list-style-type: none"> - Giải thích câu nói: “<i>Thành công chỉ đến khi bạn làm việc tận tâm và luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp</i>”. + Thành công: đạt được kết quả như dự định, mong muốn + Làm việc tận tâm: làm việc chăm chỉ, trách nhiệm với tất cả tâm lòng + Luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp: luôn suy nghĩ lạc quan, tích cực. ⇒ Câu nói nhấn mạnh hai yếu tố cốt lõi dẫn đến thành công. - Bàn luận về vai trò, ý nghĩa của sự “tận tâm” trong công việc và “luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp”: <ul style="list-style-type: none"> • Vì sao phải “làm việc tận tâm”? + Sự tận tâm thôi thúc ta dồn tất cả nhiệt tình, tâm huyết, tinh thần trách nhiệm vào công việc. + Công việc sẽ đạt được hiệu quả, chất lượng cao. + Từ đó nâng cao giá trị bản thân, tạo dựng được uy tín cá nhân, nhận được sự tin tưởng của mọi người. • Vì sao phải “luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp”? + Suy nghĩ lạc quan, tích cực là chìa khóa để duy trì động lực và tinh thần trong suốt quá trình làm việc. + Nó giúp ta nhìn nhận khó khăn như một cơ hội để học hỏi thay vì coi đó là rào cản, trở ngại. + Tinh thần luôn hướng tới những gì tốt đẹp cho ta sự vững vàng, kiên định và tự tin trên hành trình đến thành công. 	2,5

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
		<p>(Nêu bằng chứng)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mối quan hệ giữa “làm việc tận tâm” và “luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp”: Làm việc tận tâm và luôn nghĩ về những điều tốt đẹp là những yếu tố hỗ trợ cho nhau, cùng mở ra con đường dẫn tới những thành tựu lớn lao trong cuộc sống. <p>- Bàn luận mở rộng (phê phán):</p> <ul style="list-style-type: none"> + Phê phán những người làm việc hời hợt; không tận tụy, hết lòng trong công việc. + Phê phán những người luôn có suy nghĩ bi quan, chán nản... <p>- Liên hệ rút ra bài học nhận thức và hành động.</p>	
		<p>d. Chính tả, ngữ pháp</p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</p>	0,25
		<p>e. Sáng tạo</p> <p>Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,25
		<p><i>(Lưu ý: GV chấm điểm linh hoạt trên bài làm cụ thể của học sinh, tôn trọng suy nghĩ riêng của HS. Không cho điểm với những bài làm lạc đề hoặc có suy nghĩ lệch lạc, tiêu cực)</i></p>	